

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE
MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH
MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :

2.50 fr. pour la Belgique ;
3.00 fr. pour l'étranger.
5.00 fr. (minimum) : abonnement de
protecteur.

KOSTO DE LA JARA ABONO :

2.50 fr. en Belgujo ;
3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.
5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta
abonanto.

JAARLIJSCHES INSCHRIJVINGSPRIJS :

2.50 fr. voor België ;
3.00 fr. voor den vreemde.
5.00 fr. (ten minste) : inschrijving
als beschermer.

Un numéro (huit pages) 0.25 fr.

Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.

Het nummer (8 bladz.) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.

Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.

Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.

Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Avizo grava. — La abonantoj rusaj povas sendi la koston de sia abono per papermono (unu rublo). Poŝtmarkoj de ĉiuj landoj estos akceptitaj nur po du trionoj ($\frac{2}{3}$) de la valoro.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.

Nia ĵurnala jaro komenciĝas la 15^{an} de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.

L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.

De jaargang van ons Blad begint met 15e September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

- 1° Moderna Babelturo !
- 2° Adresaro de Komercistoj.
- 3° Tra la mondo Esperantista.
- 4° Kroniko Belga.
- 5° Mari-Terezo en Antverpeno.
- 6° La pesto. — 7° La Japana legendo pri du steloj. — 8° Pro kio vi fieriĝas ? — 9° Potenculo. — 10° Fiereco. — 11° Deziras Korespondadi. — 12° Pentrajeto.
- 13° Antverp. Grupo Esperantista.

SOMMAIRE.

- 1° Une tour de Babel moderne !
- 2° Recueil d'adresses de Commerçants.
- 3° A travers le monde espérantiste.
- 4° Chronique Belge.
- 5° Antverpena Grupo Esperantista.

INHOUD.

- 1° Nieuwerwetsche Babeltoren !
- 2° Verzameling van Tehuiswijnzinnen van Kooplieden.
- 3° Dwars door de Esperantische wereld.
- 4° Belgische Kroniek.
- 5° Antverpena Grupo Esperantista.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR

BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER

BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia fr. 4.00 par an (4.00 fr. 's jaars) Mr PAUL DE LENGYEL à Szegzârd, Hongrie.

L'Espérantiste fr. 5.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. p. p. E. (5.00 fr. 's jaars *recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. p. p. E.*) Mr EDOUARD BRÉON, Secrétaire de la S. p. p. E. 6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.) fr. 3.00 par an (3.00 fr. 's jaars) avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (6.00 fr. 's jaars) Mr PAUL FRUIC-TIER, 27, boulevard Arago, Paris.

La Lumo fr. 3.00 par an (3.00 fr. 's jaars) Mr A. REMBERT, 79 rue St-Christophe, Montréal, Canada.

La Rondiranto fr. 4.00 par an (4.00 fr. 's jaars) Mr G. P. OREŠKOV, Plovdiv, Bulgarie.

La Holanda Pioniro fr. 6.00 par an (6.00 fr. 's jaars) Mr DREVES UITTERDIJK, Hilversum, Holland.

Revuo Internacia fr. 6.00 par an (6.00 fr. 's jaars) M^r FR. ŠILDO, Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

Bohema Esperantisto fr. 1.50 par an (1.50 fr. 's jaars) » » » » »

Germana Esperantisto fr. 1.50 par an (1.50 fr. 's jaars) » » » » »

Ces trois derniers journaux ensemble 8 fr. par an. — *Deze drie laatste bladen te zamen 8 fr. 's jaars.*

L'Esperantista fr. 4.00 par an (4.00 fr. 's jaars) Mr G. GIOVANNI, via S. Secondo, 22, Torino, Italie.

La Svisa Espero fr. 2.50 par an (2.50 fr. 's jaars) M^r TH. RENARD, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Poliglota Klubo en Bruselo.

Hôtel Ravenstein

ESPERANTISTA SEKCIO

Ĉiun lundon, je la oka horo, vespere, kurso de lingvo Esperanto. Tiu kurso estas tute senpaga; vi volu skribi al la prezidanto de la sekcio.

ANTVERPEN A

GRUPO ESPERANTISTA.

Ni havas la honoron sciigi al ĉiuj esperantistoj ke senpaga kurso okazas ĉiusabate je la 8 1/2 horo, vespere, en la admirinda festa Salono de

TAVERNE ROYALE

Place Verte, 39, ANTVERPEN.

Poliglota Klubo en Lieĝo.

La Klubo organizas specialan kurson de lingvo « Esperanto » ĉiun merkredon, vespere.

Pri kondiĉoj, oni devas sin turni rekte al la Poliglota Klubo, Rue Trappé, 6, LIÈGE.

Adresaro de Komercistoj

akceptantaj uzadon de Esperanto.

eltirita de la gazeto « LINGVO INTERNACIA »

Avizo. Nur la unua enpresio en « Lingvo Internacia » estas senpaga, ĉiu nova enpresio kostas kvindek centimojn, dekdu presoj = kvin frankojn; — por ĝiaj abonantoj: dekdu presoj du frankojn.

1. **Paris**, 13, rue Claude-Bernard,
G. Boutalant, — Panisto, Kukisto.
2. **Paris**, 2, Faubourg Saint-Denis,
M. Péloille, — Farmaciisto.
3. **Paris**, 233, rue Saint-Martin,
J. Sabatier, — Lumigiloj; Acetilen.
4. **Paris**, 40, rue de Moscou,
E. Long, — Kombisto, Harkolorigisto por Sinjorinoj.
5. **Paris**, 52, rue de Clichy,
S-rino Ch. Laisant, — Instruejo por Fraŭlinoj.
6. **Fontaine-sur-Saône** (Rhône), Francujo,
G. Chicandard, — Direktoro de Anonima Societo por ĥemiaj produktaĵoj.
7. **La Rochelle** (Francujo),
S. Meyer, — Ŝipmakleristo, — Ĵurinta tradukisto.
8. **Bordeaux**, (Francujo),
A. Vincent, — Vinoj kaj Brandoj.
9. **Beaune** (Côte-d'Or), Francujo,
Moreau-Voillot, — Proprajulo, — Grandaj Vinoj de Bourgogne.
10. **Saint-Nazaire** (Francujo), 90, rue de Cran,
A. Chameroy, — Vinoj, Brandoj, Teoj.
11. **Argelliers** (Aude), Francujo,
A. Ventresque, — Proprajulo, — Vinberkulturisto.
12. **Epernay** (Marne), Francujo,
Moët et Chandon, — Ĉampanvinoj.
13. **Vezenberg** (Estlanda gubernio), Rusujo,
H. Štalberg, — Juvelisto. — Signetoj por Esperantistoj.

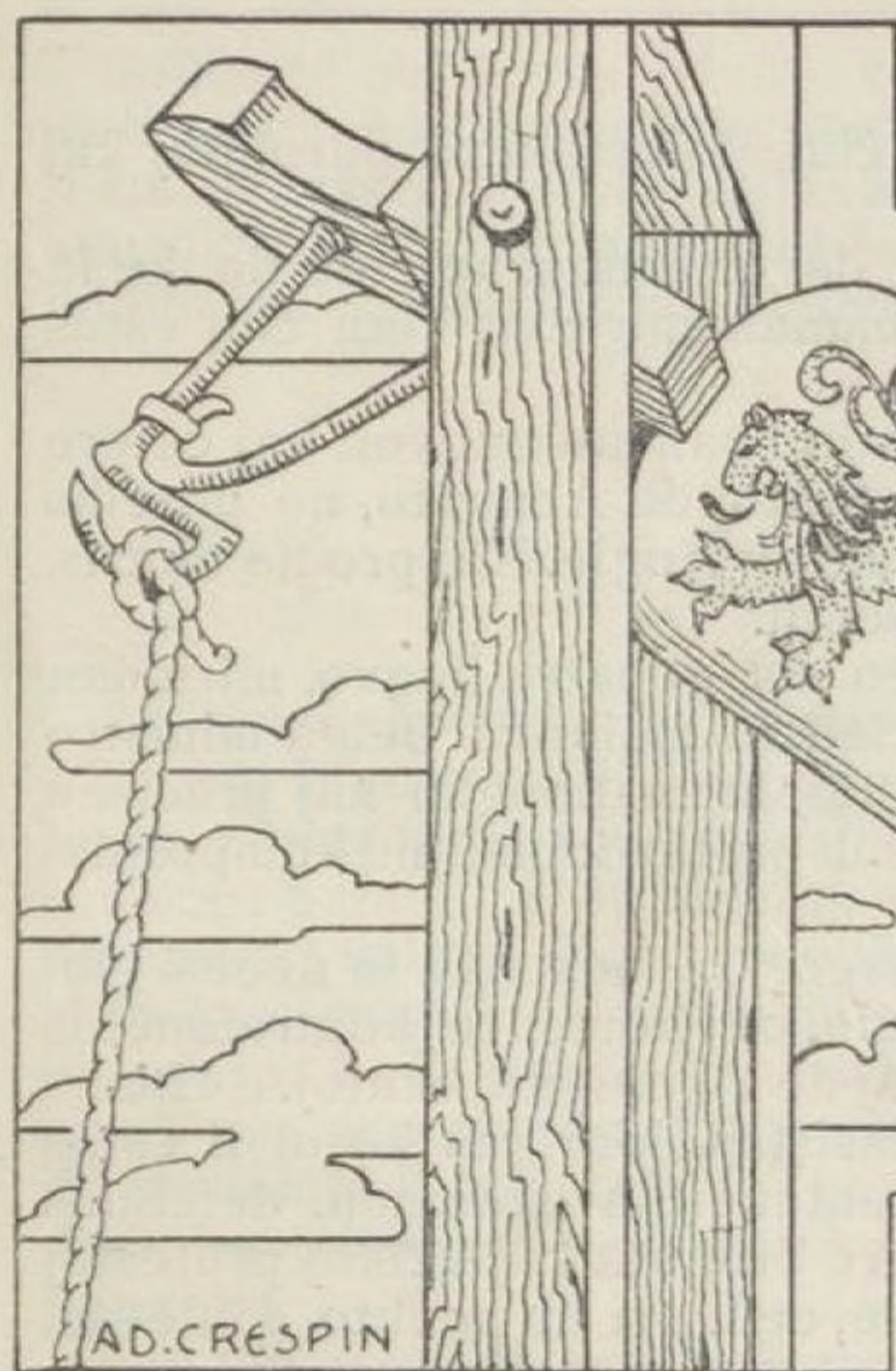
(DAŬRIGOTA).

1ère Année, N° 9.
Mai 1903.

1^a Jaro, 9^a Numero.
Majo 1903.

1e Jaar, N° 9.
Mei 1903.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE
MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH
MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :

2.50 fr. pour la Belgique ;
3.00 fr. pour l'étranger.
5.00 fr. (minimum) : abonnement de
protecteur.

KOSTO DE LA JARA ABONO :

2.50 fr. en Belgujo ;
3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.
5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta
abonanto.

JAARLIJSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :

2.50 fr. voor België ;
3.00 fr. voor den vreemde.
5.00 fr. (ten minste) : inschrijving
als beschermer.

Un numéro (huit pages) 0.25 fr.

Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.

Het nummer (8 bladz.) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Moderna Babelturo !

Gravaj argumentoj por niaj samideanoj.

Ni eltiras la sekvantaĵon el la « Mémorial diplomatique » koncerne la unuan aferon submetitan al la Kortego de La Haye :

..... Kontraŭe estas malbono tute dependanta de l'nuna organizo interna de l'Kortego por la internacia arbitracio, pri kiu estas necese ke oni donu klarigojn, por ke oni elpensu rimedon ian, en la estonteco, celantan la plibonigon de tiu situacio.

Mi intencas paroli pri la multo de la lingvoj uzataj, tiom por la redakcio de l'dokumentoj, kiom por la proparoladoj. Evidenta pruvo estas ankoraŭ ricevita en la juĝejo de La Haye pro la malfacileco de l'diverslingvaj disputoj kiuj el la dokumentoj kaj kunsidoj faras ion similantan l'antikvan Babelturon.

Une tour de Babel moderne !

IMPORTANTES ARGUMENTS POUR NOS PARTISANS.

Nous extrayons ce qui suit du *Mémorial Diplomatique*, à propos de la première affaire soumise à la Cour de la Haye :

..... En revanche, il est un défaut inhérent à l'organisation intérieure actuelle de la Cour d'arbitrage, sur lequel il est indispensable de s'expliquer, de façon que l'on y porte remède, pour l'avenir.

Je veux parler de la multiplicité des langues employées, tant pour la rédaction des documents que pour les plaidoiries. La démonstration a été faite encore une fois, devant le tribunal de la Haye, de la difficulté des discussions polyglottes, qui transforment pièces et séances en succédanées de la tour de Babel ; jamais n'a été mieux comprise, qu'après ce qui vient de se pas-

Nieuwerwetsche Babeltoren !

GEWICHTIGE BETOOGEN VOOR ONZE AANHANGERS.

Wij trekken het volgende uit den *Mémorial Diplomatique*, nopens de eerste zaak, onderworpen aan het Hof van Den Haag :

..... Integendeel, is er een gebrek afhangende van de tegenwoordige inwendige inrichting van het Scheidsgerechtshof, waarover men zich noodzakelijk moet verklaren, opdat men er hulpmiddelen aanbrengt voor de toekomst.

Ik wil spreken van de menigvuldigheid der gebruikte talen, zoo voor den opstel der oorkonden als voor de pleitreden. Het bewijs is nogmaals gegeven geweest vóór de rechtbank van Den Haag, aangaande de moeilijkheid der veeltalige besprekingen, die stukken en zittingen veranderen in plaatsvervangers van den Toren van Babel. Nooit was het beter bewezen, dat in ieder geval van dien

La neceso uzi, en ĉia afero de tiu speco, nur unu solan lingvon, por ĉiuj dokumentoj parolataj kaj skribitaj, neniam estis plibone pruvita.

Cetere la multo de l'lingvoj ne estis principo ia; estas fakta rezultato devenanta simple de tio, ke la juĝistoj, la advokatoj, la reprezentantoj de la du registaroj ne konis komunan lingvon, kiun ĉiuj estus povintaj skribi kaj paroli.

Tiel estas, ekzemple, ke la arbitracia juĝanto, S^o Manzet, apenaŭ parolas la Francan lingvon kaj cetere ne komprenas ĝin plibone ol la Anglan. Same la advokatoj de l'Unuigitaj Ŝtatoj de Ameriko, ne posedis sufiĉan konon de nia lingvo por procesi per la Franca kaj ili estis devigitaj paroli Angle. Kaj pro tio okazis, la 29^{an}, en tiu kunsido de l'mateno, fakto pri kiu estas necese ke oni ne silentu.

S^o Penfield, la defendanto de l'Unuigitaj Ŝtatoj, estis ĵus elparolinta, en sia gepatra lingvo, mirindan propranoladon. S^o Beernaert, advokato por Meksiklando, devis respondi. Sed la malnova Belga ministro ne konas sufiĉe la lingvon Anglan por esti kompreninta en ĉiuj ĝiaj detaloj la mallongan kaj precizan argumentadon de sia elokventa kontraŭulo. Al li estas tamen neeble respondi pri tio, kion li ne komprenis!

Jen estas logika konkludo, kiun oni estus devinta antaŭvidi!

S^o Beernaert petas ke lia respondo estu prokrastota ĝis la morgaŭa tago. Li bezonas la necesegan tempon por ke oni legu al li tion, kio estis ĵus dirita. Al tiu plenjusta postulo, oni komence kontraŭmetas rifuzon, kaŭze precipe de S^o Martens, unu el la arbitraciaj juĝantoj elektitaj de l'Unuigitaj Ŝtatoj. S^o Beernaert neniel dubas ke de lia flanko estas certe la praveco. Li persiste insistas, klarigas ke al li estas neeble paroli pri tio, kion li ne konas; la ĉeestantoj, kiuj antaŭvidas neatenditan okazaĵon, defendas varme la Belgan parolanton. La ŝanceliĝoj daŭrigadis, la kunsido fariĝas tre bruanta kaj kelkaj protestoj mallaŭtaj aŭdiĝas, direktataj al la juĝantoj. Tiam la juĝistaro komprenas ke, cedi pri tiu punkto, ĝi devas, kaj konsentas al S^o Beernaert la aldonan kunsidon postulitan de li.

Similaj malhelpoj koncerne la skribitajn dokumentojn! Sendube tiuj dokumentoj povis esti elstuditaj antaŭe; oni ne estas en la apudesto de la malfacilaĵo naskigita, por la advokato, de la neceseco ke oni respondu la kontraŭulon.

Sed por aperi sub alia formo, ne malpli grava estas la afero!

Oni devis traduki la dokumentojn, ĉar la arbitraciaj juĝantoj ne komprenis la Hispanan lingvon. La tradukaĵojn estas bonegaj, tre zorge faritaj; tamen, ili naskigas impreson, kiu ne estas absolute tiu elfluanta el la originala verko.

ser dans l'hôtel de Prince's Grav, la nécessité d'une langue unique, pour tous les documents parlés et écrits, en toute cause de cette nature.

La multiplicité des langues n'était pas, d'ailleurs, un principe; c'est un résultat de fait provenant tout simplement de ce que les juges, les avocats, les agents des deux gouvernements ne possédaient pas une langue commune, que tous auraient pu écrire et parler.

C'est ainsi que, par exemple, l'arbitre, M. Manzet, parle à peine le français et ne le comprend du reste pas plus que l'anglais. Les avocats des Etats-Unis d'Amérique, de leur côté, n'étaient pas suffisamment maîtres de notre langue pour plaider en français et ont dû prononcer leur discours en anglais. Et à ce sujet se produisit, le 29, dans la même séance du matin, un incident qu'il ne faudrait point passer sous silence.

M. Penfield, défenseur des Etats-Unis, venait de prononcer, dans sa langue maternelle, un merveilleux plaidoyer. M. Beernaert, avocat du Mexique, devait répliquer. Mais l'ancien ministre belge ne sait pas assez l'anglais pour avoir saisi toute l'argumentation, si serrée, de son éloquent adversaire. Il est cependant impossible qu'il réponde à ce qu'il n'a pas compris.

Conclusion logique qu'il eût fallu prévoir: M. Beernaert demande à remettre sa réplique au lendemain: il lui faut le temps indispensable pour se faire lire ce qui vient d'être dit. A cette réclamation, si équitable cependant, on oppose d'abord un refus, dû surtout à l'opposition de M. Martens, l'un des arbitres désignés par les Etats-Unis. M. Beernaert sait qu'il a le bon droit pour lui: il insiste vivement, démontre qu'il lui est impossible de parler de ce qu'il ignore; la salle qui se rend bien compte de ce qui se passe, prend vivement parti pour l'orateur belge; les hésitations se prolongeant, elle devient houleuse et quelques grognements s'élèvent, adressés aux juges. La Cour, alors, comprend qu'elle est obligée de céder sur ce point et accorde à M. Beernaert la séance supplémentaire par lui sollicitée.

Mêmes inconvénients, dès qu'il s'agit de documents écrits. Sans doute, les pièces ont pu être consultées auparavant, à tête reposée: on ne se trouve pas en présence de la difficulté suscitée, pour l'avocat, par la nécessité de répondre à la partie adverse.

Mais pour différer dans l'aspect, l'inconvénient n'en est pas moins sérieux. Les documents, il a fallu les traduire, les arbi-

aard, er voor alle gesprokene en geschrevene stukken eene eenige taal noodzakelijk is.

De menigvuldigheid der talen was, overigens, geen grondstel; het is een feitelijk gevolg, eenvoudig hieruit voortkomende, dat de rechters, de pleiters, de vertegenwoordigers der twee regeeringen geene gemeene taal bezaten, welke allen hadden kunnen schrijven en lezen.

Alzoo is het, bij voorbeeld, dat de scheidsman, Mr Manzet, nauwelijks Fransch spreekt en het overigens niet beter verstaat dan het Engelsch. De pleiters der Vereenigde Staten van Amerika, van hunnen kant, waren onze taal niet genoeg machtig om in het Fransch te pleiten en hebben hunne redevoeringen in het Engelsch moeten doen. En daarop gebeurde, den 29^{en}, in de zelfde morgen-zitting, een geval waar men niet zwijgend zou mogen overgaan.

Mr Penfield, verdediger der Vereenigde Staten, kwam in zijne moederlijke taal eene prachtige pleitrede te doen. Mr Beernaert, advocaat voor Mexico, moest tegenspreken. Maar de Belgische oud-minister kent het Engelsch niet genoeg om geheel het nauwkeurig beloof van zijnen welsprekenden tegenstander begrepen te hebben. Het is hem immers onmogelijk te antwoorden op iets dat hij niet verstaan heeft.

Natuurlijk gevolg, dat moest voorzien worden: Mr Beernaert vraagt om zijn antwoord tot 's anderendaags te verzetten: hij heeft den onmisbaren tijd noodig, om zich te laten voorlezen wat hij niet verstaan heeft. Op dit zoo rechtvaardig bezwaar, stelt men eerst eene weigering, bijzonderlijk te wijten aan de tegenkanting van Mr Martens, eenen der scheidsrechters, aangewezen door de Vereenigde Staten.

Mr Beernaert weet dat het goede recht langs zijnen kant is: hij dringt sterk aan, betoont dat het hem onmogelijk is te spreken over hetgeen hij niet weet; de aanwezigen, die wel gewaar worden wat er omgaat, nemen vurig partij voor den Belgischen spreker; de aarzelingen duren voort, de zitting wordt woelig en eenig gemor wordt naar de rechters gericht. Alsdan begrijpt het Hof dat het op dit punt verplicht is te wijken en verleent aan Mr Beernaert de gevraagde bijgevoegde zitting.

Zelfde ongemakken, van zoohaast het geschreven oorkonden geldt! Ongetwijfeld konden de stukken vooraf geraadpleegd en bestudeerd worden: men bevindt zich dus niet in tegenwoordigheid der verwekte moeilijkheid, voor den pleiter, door de noodzakelijkheid van aan de tegenpartij te antwoorden.

Maar onder een verschillig opzicht, is de zaak er niet minder

Evidente oni devos estonte elpensi rimedon kontraŭ tiu malbono. Proceso trilingva, kiel la ĵus finiĝinta, malsimpligas la mallumojn, kiuj nature dependas de la afero mem, de artefaritaj malfaciloj.

La neceseco de unu sola lingvo, tiom por la proparoladoj kiom por la tradukaĵoj kaj fine por la konsiliĝoj de la juĝistaro kaj la teksto de l'sentenco, altrudiĝas al ĉiuj, kiuj estis alestantoj « de visu et auditu » de la gravaj malhelpoj de la nuna metodo uzata por la laboradoj rilatantaj al la arbitracia Kortego.

El la Franca lingvo tradukis,
LUCIEN BLANJEAN.

Adresaro de Komercistoj.

La lastan monaton, ni atentigis la legantojn al tre grava entrepreno, kiun iniciatis nia maljuna gazeto : « Lingvo Internacia ». Hodiaŭ ni ree atentigas la Belgajn Esperantistojn al alia entrepreno de la sama ĵurnalo, entrepreno kiu celas starigi adresaron de ĉiuj Esperantistaj komercistoj : « Lingvo Internacia » senpage publikigas la nomon, adreson kaj profesion de ĉiuj komercistoj kiuj, per karto skribita Esperante, tion petis : cetere, ni jam publikigis tiun avizon sur la kovrilo de la numeroj novembra kaj decembra de la Belga Sonorilo. De tiu-ĉi numero ni komencas la presigon, sur la kovrilo, de tiu adresaro de komercistoj : ni esperas ke la Belgaj Esperantistaj komercistoj, por celo de propagando kaj ankaŭ de bonega reklamo, almetigos sian nomon al tiu nomaro kiu rapide plilongiĝas ; ni plie esperas ke niaj grupoj kunige postulos de la membroj la petojn por enpresigo. Estas rimarkinde ke tiu adresaro, per la Esperantistaj ĵurnaloj, en ĉiujn landojn estas sendata ; kaj plie, ke pli ol unu komercisto jam ricevis, per tiu enpresigo, neatenditajn bonajojn.

Oni povas sendi al la B. S. tiujn petojn : ni ilin transsendos al S^o Direktoro de « Lingvo Internacia ».

La B. S., kvankam ĝi estas ĵurnalo por nacia propagando, opinias ke ĝi devas forte apogi kaj propagandi la entreprenojn, por la ĝenerala bono, kiujn starigas niaj internaciaj gazetoj.

MAURICE SEYNAEVE.

tres ne comprenant pas l'espagnol. Les traductions sont excellentes, faites avec un soin scrupuleux : elles produisent néanmoins une impression qui n'est pas d'une façon absolue celle de l'original.

Il est fort évident qu'il faudra, pour l'avenir, remédier à ce défaut. Un procès trilingue, comme celui qui vient de se terminer, complique les obscurités, qui peuvent être naturellement inhérentes à la cause même, de difficultés artificielles. La nécessité d'une langue unique, tant pour les plaidoyers que pour les traductions, et enfin pour les délibérations du tribunal et le texte de l'arrêt, s'impose au jugement de tous ceux qui ont pu se rendre compte, *de visu et auditu*, des sérieux inconvénients de la méthode de travail actuelle.

Recueil d'adresses de Commerçants.

Le mois dernier, nous avons attiré l'attention sur une entreprise très importante dont l'initiative revient à notre plus ancienne publication : « Lingvo Internacia ». Aujourd'hui, nous signalons spécialement à l'attention des Espérantistes belges une autre entreprise du même journal, entreprise dont le but est de dresser une liste des commerçants Espérantistes : « Lingvo Internacia » publie gratuitement les noms, adresses et professions des commerçants qui, par carte écrite en Esperanto, lui en font la demande : nous avons d'ailleurs déjà publié cet avis sur la couverture des numéros de novembre et de décembre de la B. S.

A partir de ce mois, nous commençons la reproduction, sur la couverture de notre journal, de cette liste de commerçants : Nous espérons que les commerçants espérantistes belges, dans un but de propagande et aussi d'excellente réclame, feront ajouter leur nom à cette liste qui s'allonge rapidement ; nous comptons d'ailleurs sur les groupes locaux pour recueillir collectivement les demandes d'insertion. Il est à remarquer que ces listes, par l'intermédiaire des journaux Espérantistes, parcourent tous les pays ; que de plus, plusieurs commerçants ont déjà retiré de leur insertion des avantages inattendus.

On peut adresser à la B. S. les demandes d'insertion : elles seront transmises au directeur de « Lingvo Internacia ».

La B. S., quoique étant un journal de propagande nationale, estime qu'il est de son devoir d'appuyer et de propager énergiquement les entreprises d'intérêt général que lancent nos journaux internationaux.

MAURICE SEYNAEVE.

ernstig om. De stukken moesten vertaald worden, daar de scheidsrechters het Spaansch niet verstonden. De vertalingen zijn uitmuntend, zeer zorgvuldig gedaan ; nochtans, verwekken zij eenen indruk, die niet geheel en al de zelfde is als deze van het oorspronkelijke stuk.

Het is zeer blijkbaar dat men voor het toekomende dit gebrek zal moeten verhelpen. Een drietalig geding, zooals dat welk komt te eindigen, vermoedelijk de duisterheden die zelve van gemaakte moeilijkheden kunnen afhangen. De noodzakelijkheid eener eenige taal, zoo voor de pleitreden als voor de vertalingen en eindelijk voor de beraadslagingen der rechtbank en den tekst van het vonnis, blijkt voor al dezen die zich, *de visu et auditu*, overtuigd hebben van de ernstige zwaarigheden der tegenwoordige werkwijze.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Verzameling van Tehuiswijzingen van Kooplieden.

Verleden maand, hebben wij de aandacht getrokken op eene zeer belangrijke onderneming waarvan het eerste gedacht verschildigd is aan onze oudste uitgave « Lingvo Internacia ». Heden roepen wij voornamelijk de aandacht der Belgische Esperantisten op eene andere onderneming van hetzelfde blad, onderneming waarvan het doel is, eene lijst der Esperantische kooplieden op te maken : « Lingvo Internacia » geeft kosteloos de namen, thuiswijzingen en bedrijf der kooplieden die er hem, per kaart in Esperanto geschreven, de aanvraag van doen : wij hebben ten andere dit bericht reeds op de omslagen der nummers van November en December van de B. S. bekend gemaakt. Te beginnen van deze maand beginnen wij, op den omslag van ons blad, de overname dezer lijst van kooplieden. Wij hopen dat de Belgische Esperantische kooplieden, ten doel van propaganda en ook van uitmuntende bekendmaking, hunnen naam zullen doen voegen bij deze lijst, die rap aangroeit ; wij rekenen ten andere op de plaatselijke vereenigingen om gezamenlijk de aanvragen tot inschrijving op te nemen. Het is op te merken dat deze lijsten, door tusschenkomst der Esperantische bladen, alle landen doorloopen ; dat daarenboven, verscheidene kooplieden reeds van hunne inschrijvingen onverwachte voordeelen getrokken hebben.

Men kan aan de B. S. aanvragen tot inschrijving zenden : zij zullen aan den Bestuurder van « Lingvo Internacia » overgezet worden.

Ofschoon de B. S. een nationaal propagandablade is, meent het, dat het haren plicht is, de ondernemingen van algemeen welzijn, welke onze wederlandsche bladen doen, te ondersteunen en te bevoorwaarden.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Tra la Mondo Esperantista.

La plimulto de Esperantaj kursoj, komencitaj de la januara monato, estas finiĝintaj antaŭ la Paskatempo, kaj de ĉie, alvenas al ni, sciigojn pri manifestoj kiujn organizis la lernantoj. En Tournon (Rhône) la kvardek alestantoj de la kurso de S^o Bouchet prezentis al sia profesoro, belegan artoverkon; sekve la Doktoro Deydier, prezidanto de la Grupo de Tain-Tournon, uzante nian karan lingvon, gratulis la simpatian kaj sindonan profesoron. S^o Bouchet, tre kortuŝita, esprimis Esperante, siajn dankojn kaj promesis komenci, post la Paska libertempo, novan serion da paroladoj, dum kiuj oni faros legojn, tradukojn kaj interparoladojn.

Aliparte, la Esperantista grupo de St Claude (Jura) kaj Oyonnax (Ain) organizis belan feston post fino de la dekleciana kurso de S^o Cadenat. La 14^{an} de Marto, tigramaze, okazis festeno al kiu partoprenis kvardek kunmanĝantoj; afabla kaj gracia juna fraŭlino donacis, je la nomo de la dankemaj lernantoj, memoraĵon al la kuraĝa profesoro, probatalanto de Esperanto en tiu regiono. Je la kvara horo, Doktoro Boudin faris, antaŭ kunveno da kvarcent personoj, paroladon kies fino estis salutata de longigaj aplaŭdoj. Post ĥora parto, S^o Cadenat paroladis kaj montris, per lumaj projektitaj kliŝaĵoj, la fundamentajn regulojn de Esperanto kaj multajn ilustritajn poŝtkartojn kiuj pruvas ke nia lingvo disvastiĝas en la tuta mondo.

**

La Esperantista movo en Anglujo ekkomencas tre aktive kaj se ĝi daŭrigus tiel, ĝi produktos post tre malmulte da tempo, laŭdindan rezulton. Ni ricevis ekzempleron de speciala poŝtkarto el « The Esperanto Society » kun portreto de S^o Zamenhof kaj la devizo elektita de la Angla Societo: *Dum ni spiras, ni esperas*. Prezoj po 25, 50, 100 poŝtkartoj estas, laŭ kvanto, 0.90, 1.70 kaj 3.20 frankoj; sin turni al S^o J. Ellis en Keighley, Anglujo.

Ni legis ankoraŭ leteron de S^o William T. Stead, adresitan al la eldonisto de « The Daily Chronicle » kaj mallongan sciigon pri la demando sur propaganda folio kiu enhavas la ĉefajn karakterizajn regulojn de la gramatiko kaj aron, jam gravan, de la Anglaj lernolibroj. Tiuj folioj estas pagitaj de S^o Clarence Bicknell kiu, ne sole faras fruktoplenan propagandon en Anglujo sed ankaŭ estas membro de la Direktora

A travers le Monde Espérantiste.

La plupart des cours d'Espéranto commencés au mois de janvier, se sont terminés avant l'époque de Pâques, et de partout nous arrivent des nouvelles au sujet des manifestations qu'organisèrent les élèves. A Tournon (Rhône) les quarante assistants du cours de M. Bouchet ont présenté, à leur professeur, une splendide œuvre d'art; ensuite M. le docteur Deydier, président du groupe de Tain-Tournon, employant notre cher idiome, félicita le sympathique et dévoué professeur. M. Bouchet, très ému, exprima à l'aide de l'Espéranto ses remerciements et promit de commencer, après les vacances de Pâques, une nouvelle série de conférences, pendant lesquelles on fera des lectures, des traductions et de la conversation.

D'autre part le groupe de St Claude (Jura) et Oyonnax (Ain) organisait une belle fête après la clôture du cours en dix leçons donné par M. Cadenat. Le 14 mars à midi, eut lieu un banquet auquel prirent part quarante convives; une aimable et gracieuse jeune fille remit, au nom des élèves reconnaissants, un souvenir, au vaillant professeur, champion de l'Espéranto en cette région. A quatre heures, le docteur Boudin fit devant un auditoire de quatre cents personnes, une conférence dont la péroraison fut saluée d'applaudissements prolongés. Après une partie chorale, M. Cadenat conféra et montra, au moyen de projections lumineuses, les règles fondamentales de l'Espéranto et plusieurs cartes postales illustrées qui prouvent que notre langue se propage dans le monde entier.

**

Le mouvement espérantiste en Angleterre commence très activement et s'il continue ainsi, il produira dans peu de temps un louable résultat. Nous avons reçu un exemplaire de la carte postale spéciale de « The Esperanto Society » avec un portrait de Zamenhof et la devise choisie par la Société anglaise: *Pendant que nous respirons, nous espérons*. Les prix pour 25, 50, 100 cartes sont respectivement de 0.90, 1.70 et 3.20 frs; s'adresser à M. J. Ellis à Keighley, Angleterre.

Nous avons encore lu une lettre de M. William T. Stead adressée à l'éditeur de « The Daily Chronicle » et une courte notice de la question sur feuille de propagande laquelle contient les principales règles caractéristiques de la grammaire et une liste, déjà importante, des livres d'étude anglais.

Ces feuilles sont dues à la munificence de M. Clarence Bicknell, qui non seulement fait de la propagande productive

Dwars door de Esperantische wereld.

Het meerendeel der leergangen van Esperanto, in de maand Januari begonnen, zijn vóór den Paaschtijd geëindigd, en van overal komen ons nieuwstijdingen toe nopens de betoogingen, welke de leerlingen inrichtten. Te Tournon (Rhône) hebben de veertig leerlingen van den leergang van Mr Bouchet, aan hunnen leeraar een prachtig kunstwerk aangeboden; vervolgens wenschte Mr de dokter Deydier, voorzitter van de groep van Tain-Tournon, onze lieve taal gebruikende, den edelmoedigen en verkleefden leeraar geluk. Mr Bouchet, zeer bewogen, drukte met behulp van het Esperanto zijne bedankingen uit, en beloofde van na het Paaschverlof eene nieuwe reeks voordrachten te beginnen, binst dewelke men lezingen, vertalingen en samenspraak zal doen.

Van eenen anderen kant richtte de groep van St Claude (Jura) en Oyonnax (Ain) een schoon feest in, na de sluiting van den leergang in tien lessen, gegeven door Mr Cadenat. Op 14^{en} Maart, 's middags, had een feestmaal plaats waaraan veertig dischge-nooten deel namen; een minzaam en bevallig jong meisje bood, in naam der dankbare leerlingen, eene gedenkenis aan den moedigen leeraar, kampvechter van het Esperanto in deze streek. Ten vier ure, deed de dokter Boudin vóór eene menigte van vierhonderd personen, eene voordracht waarvan de slotrede met langdurige toejuichingen begroet werd. Na eenen koorzang, nam Mr Cadenat het woord en toonde, bij middel van lichtstralen, de grondregelen van het Esperanto, en verscheidene beprente postkaarten die bewijzen dat onze taal zich door de geheele wereld verspreidt.

**

De Esperantische beweging in Engeland begint zeer werkdadig, en indien zij alzo voortgaat, zal zij binnen korten tijd eenen lofbaren uitslag voortbrengen. Wij hebben een exemplaar ontvangen van de bijzondere postkaart van « The Esperanto Society » met een portret van Zamenhof en de leus, door de Engelsche maatschappij gekozen: *Terwijl wij ademen, hopen wij*. De prijzen per 25, 50, 100 kaarten zijn onderling 0.90, 1.70 en 3.20 frs; zich te wenden aan Mr J. Ellis te Keighley, Engeland.

Wij hebben nog eenen brief gelezen van Mr William T. Stead, gezonden aan den uitgever van « The Daily Chronicle » en eene korte beschrijving der kwestie, op propagandablad, dat de voornaamste grondregels der spraakkunst en eene reeds belangrijke lijst der engelsche studieboeken bevat.

Deze bladen zijn wij verschuldigd aan de mildheid van Mr Clarence Bicknell, die niet alleen vruchtbare propaganda maakt in

komitato de la Itala Esperantista Societo. Efektive, ni ricevis de tiu societo, sciigon pri fondo de oficejo por informoj, por respondi al la demandoj kiujn la fremdaj samideanoj volus sendi al ĝi, k. t. p.

La Itala Esperantista Societo estas tiel formita: Honora komitato, Doktoroj Zamenhof kaj Marignoni; Direktora komitato, prezidanto: S^o Giovanni Cacciapuoti, 152 Piazza Cavour, en Napoli; vicprezidantoj: S^o Clarence Bicknell, Villa Rosa, en Bordighera kaj Umberto Ceretti, direktoro de la Reĝa Lernejo, en Pordenone; ĝenerala sekretario: Grafo Albert Gallois en Riolutato; kaj vicsekretario: S^o Teodoro Benassi, instruisto en Riolutato (provinco de Modena.) La Itala ĵurnalo *L'Esperantista* daŭrigas sian propagandon, perfektigas kaj grandajn servojn donas. Grupoj estas fonditaj en Riolutato, Torino kaj Napoli; en Palermo ĵus fondiĝis Sicilia Esperantista Federacio.

Kaj nun, ni atendas la fruktojn kiujn certe produktos la nova Germana lernolibro en la Germanaj landoj. La juna ĵurnalo *Svisa Espero* komencis jam publikigi Germanan tekston kaj povos, siaflanke, helpi la propagandon en la Germana parto de Svisujo. Ni ricevis ankoraŭ la privatan organon de l'klubo de junaj Esperantistoj de Ĝenevo, kiun ni rekomendas al niaj junaj gelegantoj. La prezo de tiu modesta ĵurnaleto estas dek centimoj, plie la poŝta elspezo; sin turni al S^o Hector Hodler, 9, Avenue des Vollandes aŭ al S^o Edmond Privat, 10, Route de Florissant, Genève.

La ĵurnalo « Concordia » pri kiu ni parolis en nia lasta numero, kreis monferadon, po unu franko, kiu permesos al kelkaj personoj, post konkurso, viziti la Ekspozicion de St Louis, dum la jaro 1904^a. « Concordia » vokas la helpon de Esperantistaj Societoj kaj ricevos iliajn monferojn. Kvankam ni dubas pri la sukceso de tiu tro bela ideo, ni rekomendas ĝin al niaj amikoj.

Ni sciigas ankoraŭ ke nia kunfrato *Rondiranto* donos al siaj novaj abonantoj, la Sekvantajn lotajn premiojn: unu fonografon, unu skribmaŝinon, dudek Esperantistajn signetojn kaj dek vortarojn de S^o Th. Cart, M. Merckens kaj P. Berthelot. La abonpago estas nun po kvar frankoj jare.

Jos. JAMIN.

Kroniko Belga.

La nombro senĉese kreskanta de la Bruselaj Esperantistoj postulis, por la bono de nia afero en la ĉefurbo, unuiĝon kaj organizadon pli perfektajn inter tiuj-ĉi izolitaj partianoj. La sekcio Esperantista de la

en Angleterre mais aussi est un des membres du Comité directeur de la Société Espérantiste italienne. En effet, nous avons reçu de cette Société l'annonce de la création d'un bureau de renseignements qui répondra aux questions que les partisans étrangers voudraient lui envoyer, etc. Nous donnons ci-dessus la composition des comités de cette société. Le journal italien *L'Esperantista* continue sa propagande, se perfectionne et rend de grands services. Des groupes sont fondés à Riolutato, Turin et Naples; à Palermo vient de se fonder une fédération espérantiste sicilienne.

Et maintenant nous attendons les fruits que produira certainement le nouveau manuel allemand dans les pays de langue allemande. Le jeune journal *Svisa Espero* a déjà commencé à publier un texte allemand et pourra, de son côté, contribuer à la propagande dans la Suisse allemande. Nous avons encore reçu l'organe privé du club des jeunes espérantistes de Genève que nous recommandons à nos jeunes lecteurs et lectrices. Le prix de ce modeste journal est de dix centimes plus le port. Voir les adresses ci-dessus.

Le journal « Concordia » au sujet duquel nous avons parlé dans le dernier numéro, a créé une souscription, au taux de un franc, qui permettra à quelques personnes, après un concours, de visiter l'Exposition de St Louis en 1904. « Concordia » fait appel à l'aide des Sociétés espérantistes et recevra leurs offrandes. Quoique nous doutions du succès de cette trop belle idée, nous la recommandons à nos amis.

Nous les informons encore que notre confrère *Rondiranto* donnera à ses nouveaux abonnés les primes suivantes tirées au sort: Un phonographe, une machine à écrire, vingt insignes espérantistes et dix dictionnaires français. Le prix d'abonnement est actuellement de 4 francs par an.

Jos. JAMIN.

Chronique Belge.

Le nombre sans cesse croissant des Espérantistes bruxellois exigeait, pour le bien de notre cause dans la capitale, une entente et une organisation plus intimes entre tous ces éléments épars. La section Espérantiste du Cercle Polyglotte

Engeland, maar ook een der leden is van het bestuurcomité der Italiaansche Esperantische Maatschappij. Inderdaad, wij hebben van deze maatschappij de melding ontvangen der stichting van een inlichtingenbureau, dat op de vragen zal antwoorden welke de vreemde aanhangers hem zouden willen zenden. Hierboven geven wij de samenstelling der comités van deze maatschappij. Het Italiaansch blad « *L'Esperantista* » doet zijn verspreidingswerk voort, volmaakt zich en bewijst groote diensten. Groepen zijn gesticht te Riolutato, Turin en Napels; te Palermo komt een Siciliaansche Esperantische genootschap gesticht te worden.

En nu verwachten wij de vruchten welke het nieuwe Duitsche handboek voorzeker zal voortbrengen in de landen van Duitsche taal. Het jonge blad « *Svisa Espero* » heeft reeds begonnen eenen Duitschen tekst uit te geven en zal, van zijnen kant, kunnen medewerken aan de verspreiding in het Duitsch-Zwitserland.

Wij hebben nog ontvangen het bijzonder blad van den club der jonge Esperantisten van Genève, dat wij aan alle onze jonge lezers en lezeressen aanbevelen. De prijs van dit eenvoudig blad is tien centiem en de verzendingskosten. Zie bovenstaande adressen.

Het blad « Concordia » waarover wij in het laatste nummer gesproken hebben, heeft eene inschrijving ingericht aan den taks van éenen frank, die aan eenige personen zal toelaten, na eenen wedstrijd, de tentoonstelling van St Louis in 1904 te bezoeken. « Concordia » roept de hulp in der Esperantische Maatschappijen en zal hunne giften ontvangen. Ofschoon wij aan den bijval van dit al te schoon gedacht twijfelen, bevelen wij het onzen vrienden aan. Wij berichten hun nog dat onze medebroeder « *Rondiranto* » aan zijne nieuwe abbonenten de volgende premiën te verloten zal geven: Een fonograaf, eene schrijfmachine, twintig Esperantische kenteekens en tien Fransche woordenboeken. De abonnementsprijs is tegenwoordig 4 franken 's jaars.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Belgische Kroniek.

Het immer aangroeiend getal Brusselsche Esperantisten eischte, voor het welzijn onzer zaak in de hoofdstad, eene nauwere verstandhouding en inrichting tusschen al deze verspreide bestanddeelen. De Esperantische afdeeling van den Talenkring (Cercle polyglotte)

Klubo poliglota, kiu ĝis nun povis akcepti nur membrojn de la klubo mem, iniciatis por tion ŝanĝi kaj organizis, la 19^{an} de aprilo, kunvenon de la Bruselaj Esperantistoj. La prezidanto de la sekcio, S^o J. Jamin, nia ĉefredaktoro, tie komunikis projekton kiu plilarĝigus la agadon de la sekcio kaj laŭ kiu ĉiuj Esperantistoj povus esti akceptataj sub specialaj kondiĉoj. Tiu-ĉi projekto, kies efektiviĝo donus al la sekcio ĉiujn utilojn kaj la liberan agadon de la aliaj Esperantistaj grupoj, konservus cetere sendifektaj la grandajn bonaĵojn kiujn ĝi kiel sekcio de la Klubo poliglota ĉiam ricevis. Estas nun nenecese aldoni ke tiu propono estis favore akceptata: ĝin do oni tre baldaŭ prezentos al la Estraro de la Klubo poliglota.

La Esperantistoj, kiuj forestis je tiu kunveno, sendube ekscios plezure tiun bonan novaĵon.

En sia numero de la 21^a de aprilo, la ĵurnalo: « Le Soir » el Bruselo, laŭde skribis pri artikolo kiun enhavis alia ĵurnalo kaj kiu certigis ke la enkonduko de la latina lingvo estas la sola solvo de la demando pri lingvo internacia. « Ekzistas mortintoj kiujn oni devas mortigi » oni diras; la ideo pri la enkonduko de la latina lingvo estas tia mortinto, kiu, malgraŭ la ĝenerala mokado, ne kuraĝas malaperi el la batalo kaj ĉiutage retrovas ian malĝojulon kiu ree al ĝi donas unutagan ekzistadon. Kiom da fojoj ankoraŭ ni devos rediri ke la antikva lingvo latina, pro ekstreme malfacila ellernado, neniam fariĝos lingvo internacia, kies unua, preskaŭ sola kondiĉo por sukcesi estas devige tre granda facileco de ellernado. La eraro de la malmultaj defendantoj de la latina lingvo precipe elfluas el tio-ĉi: ke ili en maniero nesufiĉa ekzamenas la demandon; ili efektive opinias ke la sciencularo sola deziras lingvon internacian; sed ni, Esperantistoj, ni scias kaj ĉiutage konstatas, per niaj nomaroj da aliĝoj, ke la tuta homaro, de la plej modesta ĝis la plej altranga homo, hodiaŭ postulas la estigon de helpa idioma. Sed pli longe ni ne haltu tie-ĉi. « Le Soir » plie, kiu siavice volas mortigi vivantojn, diras ankoraŭ ke Esperanto ŝajnas ne plu progresadi!.... Efektive tio estas tre vera kaj estas certe ke, se tiu neprogresado daŭras kelkajn jarojn, ĉiuj disputoj pri la lingvo internacia jam de longe estos finiĝintaj pro ĝenerala enkonduko de Esperanto.

Nia nelacebla amiko, S^o Witteryck, ĵus publikigis, precipe por siaj lernantoj, malgrandan ilustritan aron da humoraĵoj, kiu estas la unua numero de tiu speco serio. Tiun 24-paĝan broŝuron tre plezure legos ĉiuj Esperantistoj; ĝia titolo estas « Kelkaj floroj Esperantaj ». Ĝia prezo tre malgranda sufiĉas sola por

qui, jusque maintenant, ne pouvait admettre que des membres du cercle même, a pris l'initiative du mouvement et a provoqué, le 19 avril dernier, une réunion des Espérantistes de Bruxelles. Le président de la section, Mr J. Jamin, notre rédacteur en chef, y a communiqué un projet d'extension de cette section, permettant d'y admettre les Espérantistes sous des conditions spéciales. Ce projet, dont la réalisation procurerait à la section tous les avantages et la liberté d'allures dont jouissent les autres groupes Espérantistes, laisserait en outre intactes les prérogatives que sa qualité de section du Cercle lui a toujours réservées. Inutile après cela d'ajouter que cette proposition a été favorablement accueillie: elle sera donc présentée sous peu à la commission du Cercle Polyglotte. Les espérantistes, absents à cette réunion, accueilleront sans aucun doute avec plaisir cette bonne nouvelle.

Dans son numéro du 21 avril, « Le Soir » de Bruxelles citait avec éloges un article paru dans un autre journal et affirmant que la restauration du latin est l'unique solution du problème de la langue internationale. « Il est des morts qu'il faut qu'on tue » dit-on: l'idée de l'adoption du latin est un de ces morts-là qui, malgré la désapprobation générale, ne sait pas se résoudre à quitter la scène et trouve tous les jours quelque esprit chagrin pour lui donner à nouveau une existence d'un jour. Combien de fois encore faudra-t-il répéter que l'antique latin, d'une acquisition extraordinairement difficile, ne pourra jamais devenir la langue internationale, dont la première, presque l'unique condition de succès doit être une très grande facilité d'assimilation. L'erreur des rares défenseurs du latin provient principalement du fait qu'ils envisagent la question d'une façon très incomplète: ils s'imaginent, en effet, que seul le monde savant est intéressé à l'adoption d'une langue internationale; mais nous, Espérantistes, nous savons et nous constatons tous les jours, par nos listes d'adhérents, que l'humanité entière, du plus humble au plus grand, réclame aujourd'hui l'établissement de l'idiome auxiliaire. Mais ne nous y arrêtons pas plus longtemps. « Le Soir » qui, lui, veut tuer des vivants, estime aussi que l'Esperanto semble subir un arrêt!.... Ceci est tout-à-fait vrai et il est certain que, si cet arrêt se prolonge encore pendant quelques années, toute discussion au sujet de la langue internationale aura déjà pris fin depuis longtemps, par suite de l'établissement généralisé de.... l'Esperanto.

Notre inlassable ami, Mr Witteryck, vient de publier, à l'intention principalement de ses élèves, un petit recueil de bons mots illustrés, formant le premier numéro d'une série de ce genre. Cette brochure de 24 pages sera lue avec plaisir par tous les Espérantistes; son titre est « Kelkaj floroj Esperantaj ». Son prix très modique suffirait seul à faire reconnaître

die, tot nu toe, slechts leden van den kring zelven kon aannemen, heeft de beweging begonnen en op 19^{en} April laatst eene vergadering der Esperantisten van Brussel bijgeroepen.

De voorzitter der afdeling, Mr J. Jamin, onze Hoofdsteller, heeft er een ontwerp van uitbreiding dezer afdeling medegedeeld, toelattende de Esperantisten onder bijzondere voorwaarden aan te nemen. Dit voorstel, waarvan de verwezenlijking aan de afdeling al de voordeelen en de vrijheid van handelen zou verleenen, die de andere Esperantische groepen genieten, zou daarenboven de voorrechten ongeschonden laten, welke hare hoedanigheid van afdeling van den kring haar altijd voorbehouden heeft. Overzulk is het onnoodig bij te voegen, dat dit voorstel gunstig aangenomen is geweest: het zal dus binnen kort aan de commissie van den Talenkring voorgesteld worden. De Esperantisten, afwezig bij deze vergadering, zullen zonder twijfel dit goed nieuws met vreugde onthalen.

In zijn nummer van 21^{en} April, besprak « Le Soir » van Brussel, met lof een artikel verschenen in een ander dagblad en bevestigende dat de herstelling van het latijn de eenige oplossing is van het vraagstuk der wederlandsche taal. « Er zijn dooden welke men moet vermoorden » zegt men; het gedacht van het latijn aan te nemen is een dezer dooden die, niettegenstaande de algemeene afkeuring, er niet toe kan besluiten het tooneel te verlaten, en elken dag eenen droeven geest vindt om hem opnieuw eenen dag bestaan te geven. Hoe dikwijls nog moet men herhalen dat het oudewetsch latijn, zoo buitengewoon moeilijk om aanleeren, nooit de wederlandsche taal zal kunnen worden, waarvan de eerste en bijna eenige voorwaarde tot gelukken, een zeer groot gemak van aanleeren moet zijn.

De dwaling der zeldzame verdedigers van het latijn komt voornamelijk uit het feit, dat zij de zaak op eene zeer onvoldoende wijze beschouwen: zij beelden zich inderdaad in, dat alleen de geleerde wereld met de aanneming eener wederlandsche taal bemoeid is; maar wij, Esperantisten, wij weten en wij bekennen alle dagen, door onze lijsten van aanklevers, dat de geheele menschheid, van den nederigste tot den grootste, hedendaags het bestaan der hulttaal vraagt. Maar laat ons hier niet langer blijven staan. « Le Soir, » die levenden wil vermoorden, meent ook dat het Esperanto eenen stilstand schijnt te ondergaan!.... Dit is geheel en gansch waar en het is zeker dat, indien deze stilstand nog eenige jaren voortduurt, alle redetwist over de wederlandsche taal reeds sedert lang een einde zal genomen hebben, tengevolge van de algemeene stichting van.... het Esperanto.

Onze onvermoeibare vriend, Mr Witteryck, komt, voornamelijk ten nutte zijner leerlingen, eene kleine verzameling geïllustreerde kluchten uit te geven, het eerste nummer eener reeks in dien aard uitmakende. Dit boekje van 24 bladzijden zal door alle Esperantisten met genoegen gelezen worden; zijne hoofding is: « Kelkaj

rekonigi la aŭtoron. Ankaŭ S^o Witteryck ĵus dissendis la unuan numeron de Flandra ilustrita ĉiumonata ĵurnalo: « De Lusthof » (aliformigita); en ĝi li anoncas la enpresigon de regula Esperantista kroniko kaj, en tiu sama numero, li publikigas bonegan artikolon pri Esperanto. Ni tre insiste rekomendas tiun ĵurnalon al niaj Flandraj amikoj: ĝi estos por ili taŭgega Esperantista propagandilo.

La revuo « Bulletin mensuel de la Fédération post-scolaire de Saint-Gilles » publikigas tre bonan artikolon pri Esperanto kaj la facileco de ĝiaj ĉefaj reguloj; tiu artikolo, kiun ni citas kiel modelo, estas skribita de unu el la plej malnovaj Bruselaj Esperantistoj. Samtempe tiu ĵurnalo sciigas ke « Le Foyer intellectuel », popola universitato de St Gilles, organizis Esperantistan Sekcion, ĉiun merkredon je la 8^a horo vespere. Ni esperas ricevi baldaŭ feliĉajn rezultatojn el tiu ĉi iniciativo.

Ni ankoraŭ legis plezure kelkajn artikolojn en « La Métropole » el Antverpeno kaj tre lertan kaj longan artikolon: « Esperanto en de vlaamsche zaak » en « ons Leven »: studenta ĵurnalo el Louvain.

MAURICE SEYNAEVE.

Mari-Terezo en Antverpeno.

La 24^{an} de aprilo, S^o L. Jamin, sekretario de la A. G. E. ricevis leteron neordinaran.

Mari-Terezo (tia estas la nomo de l'fama vojaĝantino) estas longa je 4, 31 metroj kaj konsistas el unu tola bando faldita kaj refaldita, kaj tiel prezentas nur malgrandan amplekson. Sur la unua paĝo estas videbla fotografiaĵo de fraŭlineto kiu ekrigardas la diversajn ĵurnalojn esperantistajn, kaj ankaŭ skribaĵon per kiu Mari-Terezo anoncas sian celon (t. e. helpi la propagandon) kaj rekomendas sin al la amemeco de siaj diversaj baptopatroj. La folio 2^a kaj la sekvantaj ĝis la 25^a portas la adresojn de la ĉiuj baptopatroj: ĉiu el ili, ricevante sian baptofilineton, refaldas ĝin de tia maniero ke la sekvanta adreso estu videbla.

La ceteraj paĝoj enhavas leteron de S^o Vadel, ekspedanto de la letero, kaj lokon rezervatan al dokumentoj kaj fotografiaĵoj rilatajn al la traŭro de Mari-Terezo en la diversaj landoj. — La unua fotografiaĵo prezentas S^{on} Carlo Bourlet, Prezidanton de l'Grupo Pariza kiu, akompanita de S^{oj} Vadel kaj Tissier, enirigas Mari-Terezon en la leterkeston de la Avenue d'Orléans, en Parizo. La dua fotografiaĵo, algluita de S^o L. Jamin, prezentas la membrojn de la Antverpena Grupo kunvenitajn por deziri bonan vojaĝon al la glora vizitantino.

La refalditan tolan bandon oni enmetas en pergamenan koverton el kiu oni eltranĉis rektangulon por videbli la paĝon portantan la adreson.

Elirinta el Parizo, la 20^{an} de aprilo, la letero vizitis Svislandon, trairis Belglandon, kaj post vizito en la ĉiuj esperantistaj landoj, reeniros Parizon.

Tiu vidinda propagandilo estis videbla dum 5 tagoj en la montra fenestrego de S^o Bastyns, drogisto, rue des Tanneurs, en Antverpeno, kaj ekscitis la scienvion de la ĉiuj pasantoj, ĉar multaj el ili eniris magazenon de nia amiko Bastyns por ricevi detalojn pri ĝi.

Estante plenuminta sian celon en Antverpeno, Mari-Terezo zorge sigelita kaj rekomendita daŭrigis sian vojaĝon kaj forlasis Antverpenon la 3^{an} de majo, por viziti Anglolandon.

Bonan vojaĝon, Mari-Terezo! Ĉiuj, kiuj havis la feliĉon admiri vin, konservos eternan memoron de vi kaj ili deziras al vi plenan sukceson dum via danĝera vojaĝo tra la mondo.

LEO.

son auteur. Mr Witteryck vient aussi de lancer le premier numéro du journal flamand illustré, mensuel et transformé: De Lusthof: il y annonce une chronique Espérantiste régulière et publie, dans ce même numéro, un excellent article sur l'Esperanto. Nous ne pouvons recommander assez chaudement ce journal à nos amis flamands: ils y trouveront un excellent moyen de propagande Espérantiste.

Le bulletin mensuel de la Fédération post-scolaire de St Gilles publie un très bon article au sujet de l'Esperanto et de la facilité de ses règles principales; cet article, que nous citons comme modèle, est dû à la plume d'un de nos plus anciens espérantistes bruxellois. Par la même occasion, ce journal annonce que « Le Foyer intellectuel », université populaire de St Gilles, a organisé une section Espérantiste tous les mercredis, à 8 heures du soir. Nous espérons recevoir bientôt d'heureux résultats de cette initiative.

Nous avons encore lu avec plaisir quelques articulets dans « La Métropole » et un bon et long article: « Esperanto en de vlaamsche zaak » dans: Ons Leven: journal étudiantin de Louvain.

MAURICE SEYNAEVE.

storoj Esperantaj». Zijn zeer lage prijs zou alleen genoeg zijn om zijnen opsteller te doen kennen.

Mr Witteryck komt ook het eerste nummer van het herkleed Vlaamsch geïllustreerd maandblad: « De Lusthof » uit te zenden: hij kondigt erin een regelmatige Esperantische kroniek aan en geeft, in het zelfde nummer, een uitmuntend artikel over het Esperanto.

Wij kunnen dit blad niet warm genoeg aan onze Vlaamsche vrienden aanbevelen: zij zullen er een uitmuntend middel van Esperantische verspreiding in vinden.

Het maandblad der « Fédération post-scolaire » van St Gilles geeft een zeer goed artikel over het Esperanto en de gemakkelijkerheid zijner voornaamste regels; dit artikel, dat wij als voorbeeld aanhalen, is verschuldigd aan de pen van eenen onzer oudste Brusselsche Esperantisten. Bij de zelfde gelegenheid, kondigt dat blad aan dat de « Foyer intellectuel » volkshoogeschool van St Gilles, een Esperantische afdeeling ingericht heeft, elken Woensdag, om 8 ure 's avonds. Wij hopen welhaast gelukkige uitslagen van die instelling te ontvangen.

Wij hebben nog met genoegen eenige artikeltjes gelezen in de « Métropole » alsook een goed en lang artikel: « Esperanto en de Vlaamsche zaak » in « Ons Leven », studentenblad van Leuven.

La pesto.

(de N. Lejkin. — Mallongige.)

Komercisto Ivan Ivanoviĉ Ivanov, rubopurigisto-entreprenisto, revenis domen por matenmanĝi. Li estis en malbona humoro. Li eltrinkis sian glason da brando kaj almanĝis pecon da pano.

— Jen kaviaro, kial ci manĝas sekan panon? — diris l'edzino.

— La kaviaro, ĉu ĝi estas de l'Astrakana magazeno?

— Jes.

— Nu, mi ĝin ne manĝos. Donu ĝin al la komizoj. Ke ili ĝin plezure ĝuu.

— Kion ci diras? Mi pagis rublon kaj dudek kopekojn por unu funto!

— Se ci estus paginta eĉ trioblon, ĝi havus la saman sorton. En nia kelo estas Astrakanaj akvomelonoj, donu ilin al la pordistoj; la Astrakanan sturgon..... ke la kuiristino pretigu ĝin por la laboristoj al la brasika supo.

— Kion ci havas? Pro kio tia malavareco?

— Pro kio? Ĉu ci ne scias? Pro la malinfektado! Mi neniam elĵetus mian bonaĵon senpripense.

— Sed kio estas tiu ĉi malinfektado? Ĉu ia terura peko, kiun ci volas elaĉeti per bona faro?

— Ho, malsaĝulino trietaĝa! Legu tion, kion la gazetoj skribas pri la urbo Vetljanko! Ĉu ci ne scias ke Vetljanko estas en Astrakana gubernio? Nu, en Astrakana gubernio estas la pesto...

— Kio do sekvas? Vetljanko estas malproksima. Preĝu ofte, kaj ĝi ne tuŝos cin. Pri la kaviaro kaj la sturgo, mi mem manĝos ĉion.

— Se tiel, mi ankaŭ cin fordonos al la pordistoj por esti manĝita.

— Kiel! Ĉu ci freneziĝis?

— Matrjona Tiĥonovna, ĉu ci volas provi la bastonon? — ekkriis la edzo severe. — Germanujo, Anglujo kaj Italujo komencas paroli pri mezuroj kvarantenaj... ni sen plua ceremenio devas kanti samtone, ĉar ni estas plej proksimaj ol ili... Morgaŭ mi aĉetos kvarantenon kaj starigos ĝin en la loĝejo. Oni diras ke la optikisto de la Pasaĝo vendas ĝin po kvin rubloj por ekzemplero: oni devas domaĝi nenion por sia sano. La vivo ankoraŭ ne estas malplezura por mi: mi volas konstrui vintre domon.

— Sed kio estas tiu ĉi kvaranteno? Ĉu ĝi ne maltrankviligos nin dum la nokto?

— Neniel! Ĝi estas sen sonorilo. Simple elektra maŝino! Ĝi elŝprucas fontanon da resanigaĵoj kun vitriola malinfektaĵo.

— Sed se nia kato ĝin flaros, ĉu la besto ne mortos pro tiu ĉi kvaranteno?

— Ha, malklereco! Ĉiu starigas kvarantenon ĉe si por esti sana, kaj ŝi demandas, ĉu la kato ne mortos? Kiom vi, malsaĝulinoj, devas ankoraŭ esti instruataj! Sed ĉu kato estas pli kara por ci ol la edzo? Konsideru: kian profesion ni havas? Ni estas rubopurigistoj! Sekve ni devas nin treege gardi. Kompreneble? Nu, kiam mi estos veninta de rubejo, mi tuj sidiĝos sur la kvarantenon, kaj la malinfektaĵo min tuj purigos. Sidante sur la kvaranteno, oni povas fari ĉiajn kalkulojn, legi gazetojn, kaj se mi enuos, ci povos ludigi por mi la muzikilon. Por ĉi tio mi aĉetos al ci ŝtofon por robo.

— Se tiel mi konsentas.

— Perfekte!... Ci ne estas malsaĝa. Al ci sufiĉas pugnominaco kaj poste subaĉeto per donaco, kaj ci konsentas ĉion. Mi ripetas ke oni devas iom zorgi pri si. Oni skribas pri tio ĉi en ĉiuj gazetoj. Hodiaŭ mi legis artikolon, ke ĉiu komercanto je oleo kaj rezino, neniam povas infektigi je l' pesto.

— Nu, ĉu ci volas cin okupadi je oleo kaj rezino anstataŭ je rubo?

— Ĉi estas, kiel mi vidas, neprudentigebla. Al kio mi forĵetos la rubistadon, se ĝi estas pli profitodona ol ĉia ajn oleo? La muziko estas alispeca. De nun ci devas elĵeti ĉiajn pomadojn, ci devas ŝmiri la ligharojn je oleo. Mi faros la samon.

— Neege! De tio ĉi liberigu min. Mi permesas meti kvarantenon en la domon, sed oleon ne, tio ĉi ne fariĝos! Kiel! Sin ŝmiri per oleo kaj poste iri en la klubon aŭ en la teatron!... Ĉiuj junviroj forkuros de mi!

— Sed la pesto? Ĉu ĝi estas preferinda?

— La pesto ne tuŝos min. Mi estas pia virino. Oleon mi ne volas.

— Se tiel, mi mem ŝmiros cin. Mi aĉetos kolorigistan penikegon kaj ŝmiros al ci ĉiujn lokojn... Ankoraŭ plie! Mi ĉirkaŭversos cin. En cian naktukon mi metos terebinton... Tio ĉi ankaŭ estas utila rimedo kontraŭ la pesto.

— Tiranigu, tiranigu, ci ja kutimiĝis al tio ĉi!

— Pro tia tiranado. farota por cia propra utilo, la ĉielo min ne punos. Ankoraŭ ion! Mi volas kovri la flankon de cia lito je rezino.

— Tiam mi iros kuŝi sur la kanapon de l' gastoĉambro.

— Sufiĉe da sensencaĵoj!

— Kio sufiĉe? Mi cin ne timas kiam ci estas malebra.

— For de la tablo!

— Nu, mi iros, sed sciu ke, pro tio ĉi, mi tuj manĝos la Astrakanan kaviaron kaj la Astrakanan sturgon ke ci estu infektita de mi.

La edzino ekploris, foriris de la tablo kaj sin direktis en la dormoĉambron, kie ŝi kuŝiĝis la lito laŭlarĝe. El la ĉambro aŭdiĝis ŝia plorego.

— Nu, kiel vi klarigos al tiaj kreitaĵoj l'utilecon de kvarantena malinfektado? Ho, profunda malklereco — diris la edzo, farinte geston de malespero.

El la Rusa lingvo tradukis

A. KOFMAN.

Odessa — Rusujo.

La Japana legendo pri du steloj.

« TEKSANTA KNABINO » KAJ « PAŝTISTO KNABO ».

La 7^{an} de Junio estas honorata ĉe la Japanoj, kiel festo. En tiu ĉi tago du steloj transveturas la « Laktan Riveron » kaj renkontiĝas. Jen kiel la popola tradicio rakontas pri tio.

En ĉielo, sur la bordo de « Arĝenta rivero », kiu estas nomata ĉe ni « la Lakta Vojo », loĝis bela knabino Siokuzio, la filino de Reĝo Suno. Tre serioza, ĉiam vestita en simplaj vestoj ŝi tutajn tagojn teksadis la ĉarmajn ŝtofojn de la matena roza koloro, nuancita per la malbrila arĝento. Reĝo Suno rimarkis ŝian seriozan, malafablan karakteron kaj penadis el ĉiuj fortoj gajigi ŝin. Fine li decidis elekti al ŝi edzon. La elekto falis sur paŝtisto knabo, nomata Kinĉino, bela junulo, kiu paŝtis brutarojn sur la bordo de Arĝenta rivero. La Reĝo Suno esperis, ke tia edzo gajigos la malafablan Siokuzion, kaj la reĝo ne eraris. Baldaŭ ŝi fariĝis tiom vivigita, ke ŝi tute forgesis la teksan stablon kaj la kudrilon: la matena roza koloro jam ne aperis plu, la arĝento do pendis, kiel ĉifonaĵo, en la krepuska ombro. Reĝo Suno estis nekontenta pro tia malzorgeco de sia filino kaj kulpigis je tio ĉi ŝian edzon Kinĉinon; tial li disigis ilin, ordoninte al Paŝtisto Knabo transveturi sur alian bordon de la rivero. La sinvido estis permesita al ili unu fojon en la jaro, ĝuste la 7^{an} de Junio. Reĝo Suno alvokis milionojn da kolomboj, kiuj aranĝis la ponton el siaj flugiloj, kaj Paŝtisto Knabo transiris la riveron. Poste la kolomboj disflugis. La ploranta edzino kaj la amata edzo daŭre sendadis unu al alia la adiaŭajn rigardojn. La edzo komencis serĉi novajn brutarojn, la edzino do nevole prenis la kudrilon kaj la teksilon. Pasis iom da tempo. Reĝo Suno komencis denove ĝoji, vidante laboremecon de sia filino. Dume, kiam venas la nokto, kaj ĉiuj ĉielaj fajroj estas ekbruligitaj, la geedzoj aperas sur ambaŭ bordoj kaj atente rigardas unu la alian, atendente malpacience la 7^{an} de Junio, t. e. la tagon de sia sinvido. Jen alvenas tiu ĉi tago. Granda estos malĝojo de la edzino, se estos pluvo: la rivero de la ĉielo pleniĝos de l' akvo kaj forportos la ponton de la kolomboj, kaj ŝi estos devigita atendi la sinvidon ankoraŭ tutan jaron. Sed se la vetero estas bona, la kolomboj aranĝas el siaj flugiloj la vojeton por la malgrandaj piedetoj de la sinjorino. Kun la koro, tremanta pro la ĝojo, ŝi transiras rapide la riveron de la ĉielo kaj fine ŝi falas en ĉirkaŭprenojn de l'edzo, de bela Paŝtisto Knabo.

Laŭ Rusa teksto tradukis

S. ŠTIRLIN.

el Habarovsk s/Amur — Azia Rusujo.

Pro kio vi fieriĝas?

Fabelo.

Sur la greneja planko sidis plej beleta rateto mordetanta pizon, kiun ĝi ĵus ŝtelis el leda sako; truon ĝi mordetis antaŭe tra la sako.

Glutinte la pizon, ĝi intencis alporti alian, sed haltis saĝete por filozofadi momenton. « Ha! kia potenca besto mi do estas » diris la rateto al si mem, « malgraŭ ŝlositaj pordoj, mi eniras la domojn kaj al mi neniel malhelpas ke oni metas la pizojn en ledajn sakojn. Mi estas sufiĉe potenca por preni ilin el tie » — Pli longe la rateto ne povis daŭrigi sian filozofadon, ĉar la domkato, en embusko ĉe la malfermita pordo, alkuregis kaj ekkaptis ĝin per siaj ungegoj — Ludinte momenton je la rateto kiel je pilko, la kato senkapigis ĝin. — « Brr, brr!! » zumis la kato kontenteghe pripensante la fieretan babiladon de la rateto, kiun ĝi aŭskultis ĉe la pordo — « Vi mizeruleto! pro kio vi fieriĝas? Ne! Estas mi, kiu tie ĉi estas la mastro, kaj mi sola havas la rajton levi la kapon » — Sed, jen! la ĉashundo de la mastro alvenis kaj pelis sencere-monie la katon sur la tegmenton: « Mizerulego! » bojis la hundo, « Pro kio vi fieriĝas? Mi estas la favorato de la mastro, kaj se vi ne estus forkurinta sur la tegmenton, mi estus montrinta kiu tie ĉi estas la mastro ». La hundo foriris al la kampo, kie paŝtiĝas la rajdĉevalo de la mastro. Ekvidinte la ĉevalon fiere kabriolantan, la hundo alkuris por moki ĝin. « Herbomanĝulo », bojis la hundo, « neniel vi estas inda por tiel afektadi! Vi devas manĝadi verdajn tie ĉi, dum la mastro nutradas min per frandaĵoj ». Kaj la hundo intencis ekmordi sian rivalon en la posta piedo, sed rapidege la ĉevalo ekbatis ĝin per sia hufo, tiamaniere ke la hundo mortigita falis multajn klaftojn de la loko kie staris la ĉevalo. — « Ihahaha » blekis la ĉevalo, malestime fleksante la kolon, « Pro kio vi fieriĝas? Mi estas la plej nobla el la bestoj: mi partoprenas en la bataloj al la danĝeroj de mia mastro, kaj de mia rapideco dependas ofte lia vivo: mi sola havas la rajton fieriĝi pro mia indo » — Afektante, la ĉevalo ektrotadis ĉirkaŭ la kampo tiel malsobrigita

de sia propa indo, ke ĝi ne rimarkis leonon alproksimiĝantan el la arbitaĵaro — Per saltego la leono ĵetis sin sur la ĉevalon, kiu baldaŭ elspiris sian lastan ĝemon sub la ungegoj de la monstro. — « Malsaĝegulo ! » muĝis la leono, tiel ke la eĥo resonadis inter la montoj, « Pro kio vi fieriĝas ? Mi estas la reĝo de la bestoj, sur mia frunto tronas la preso de la majesteco, el mia okulo fulmas la fajro de la potenco kaj mia piedego posedas la rajton de la fortenco ». — Subite ekpafo estis aŭdata kaj la leono ruladis en agonio apud sia oferito. La mastro de la ĉevalo, rimarkinte kiel la leono senigis lin je lia multkosta propaĵo, mortigis per kuglo, la monstron. La viro detiris la felon de la leono, ĵetis ĝin sur siajn ŝultrojn kaj marŝadis hejmen. — « Reĝo de la bestoj », murmuris li, « pro kio vi fieriĝas ? Vi falas kiel trunketo per mia mano, ĉar mi estas ja la mastro de la tero kaj de la bestoj ».

Jen ekpafis fulmo el griza nubo kaj la viro falis malviva sur la leonfelon, dum la tondro en malproksimo murmuradis : « Pro kio vi fieriĝas ? »

MAGNUS NORDENSVAN.
el Kuopio, Finnlando.

Potenculo.

de KAZIMIRO PŠERVA-JETMAJER el la Pola lingvo.

Kiam brulis urbo, atakita de malamikoj, potenculo ne povis kaŝi sur sia vizaĝo la malĝojon.

Ĉirkaŭ li amasiĝis sklavoj.

— Malgraŭ ĉio mi estas potenculo — opiniis li.

Kiam amatino perfidis lin kaj forkuris kun malriĉa batalilportanto el lia pendantaj ĝardenoj, li ankaŭ ne povis kaŝi sur sia vizaĝo la malĝojon.

— Malgraŭ ĉio mi estas potenculo — opiniis li.

Kiam kontraŭ li ribelis lia popolo kaj ofendemaj krioj penetradis tra altaj fenestroj de la kastelo, li ne povis alpremi sian koleron.

Ĉirkaŭ li amasiĝis sklavoj.

Li foriris de la fenestroj. Tra longaj koridoroj iris li el galerio en galerion, de l' ŝtuparo al ŝtuparo kaj fine haltis antaŭ alta fera pordo.

Li malfermis ĝin kaj eniris senluman kaj tre malproksiman de l' mondo spacon.

Tie ĉi ruĝo de brulado ne estis videbla, tien ĉi ne penetradis piedfrapado de ĉevaloj, forportantaj lian malfidelan amaĵinon, tie-ĉi ne estis aŭdataj ofendemaj krioj de ribelinta popolamaso...

Poste li fermis feran pordon; lin ĉirkaŭis mallumo kaj silento.

Li estis potenculo.....

Fiereco.

Kvazaŭ rabema aglo, ĝi enigis siajn ungegojn en homan animon...

Ĝiaj konvulsioj, ĝiaj ĝemoj, ĝiaj sensaĝaj turmentoj ne kortuŝas ĝin. Pli kaj pli profunde ĝi enigis ungegojn en sian turmentaton kaj ŝiras ĝin.

Fiereco iras tra mondo, kvazaŭ anĝelo de morto, mortiganta la Egiptajn ununaskitojn, kvazaŭ ekzekutisto de Irodo, serĉanta Betlehemman infanon.

Sensaĝiĝinta de turmentoj kaj doloro, animo vane alvokas kompatecon; aglo ŝiras ĝin.

Kaj sango fluas...

Fluas per rapidaj fluoj, per pupuraj, varmegaj fluoj...

Fluas per riveretoj, per riveretoj de glora sango, neniam kaj per nenio elaĉetebla kaj rekompencata.

Kiel flamo, pelata de vento, malbeno de homa animo, nomata fiereco, bruligas, elradikigas, malaperigas ĉion, kion ĝi renkontas sur sia irejo.

Malĝojo por homoj, delogitaj de anĝelo de fiereco, ĉar ĝi estas anĝelo de morto.

Ajn unu veneno tiel efikas, ajn unu vermo tiel mordetas,

Se fiereco estus glavo en mano de kavaliro sen timo kaj riproĉo! Sed ĝi pli ofte estas stango en manoj de sensaĝulo, poste en manoj de frenezulo, kaj fluoj de purpura, varmega sango, plejbona sango, fluas vane, vane kaj neniam revenos koron.

Kaj tamen do turmentu ĝin, animon, ŝiru ĝin per ungegoj de morto kaj volu neniam malfortiĝas via potenco kaj krueleco! Pli bone disbatiĝi per kapo pri ŝtonegoj, ol tutan vivon vagetadi sur ebenaj, malalte kuŝantaj vojetoj.

Tio-ĉi estas grandega morala falo.

Tradukis, E. RADVAN RIPINSKI.
el Lodejnoje Pole, Rusujo.

Deziras Korespondadi.

Avizo. Ni rememorigas niajn abonantojn ke la enskribo de ilia nomo sub tiu ĉi rubriko estas tute senpaga, sed nur po unu fojo.

22. S^o Cyrille Devos, ĉe Richard De Geest, rue du Miel, 18, Gand, Belgujo, deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn kun samideanoj de ĉiuj landoj.

Pentraĵeto.

DE IVAN NAJIVIN.

Ventega aŭtuna tago.... Meze de senlima oceano, sur grizaj ondoj ruliĝas en grizan malproksimon malluma vaporŝipo..... Densa fumo kiel nigra rubando sterniĝas sub malalta griza ĉielo..... El ondoj oni aŭdas malgajan krion de nevidebla mevo.

Jen nuboj iom lumiĝis; jen tuj ekŝprucos gaja viviga (*) radio de suno..... Vana espero!..... Nebulegoj densiĝas, mallumiĝas kaj el ondoj ankoraŭ pli malgaje kriadas nevideblaj mevoj.....

El la Rusa lingvo, esperantigis K. BEZIN, Orenburg (Rusujo).

Eltirita el la manuskripta rondiranto « Vaga Stelo ».

Antverpena Grupo Esperantista.**REGULARO.**

Paragrafo unua. — Grupo estas fondita en Antverpeno, havanta la celon propagandi la helpantan lingvon internacian Esperanton. Ĝi estas nomata « Antverpena Grupo Esperantista » (A. G. E.).

Par. 2^a. — La grupanoj promesas eviti ĉiun diskuton politikan aŭ religian dum la kunvenoj de l' Grupo.

Par. 3^a. — Ĉiuj aktivaj grupanoj pagas kotizaĵon da kvar frankoj (4,00) donantan la rajton ricevi abonon de la « Belga Sonorilo ». Tamen, se kelkaj samfamilianoj kunloĝantaj estas membroj de l'Grupo unu el ili pagas 4 frankojn kaj la aliaj 1,50 fr.

Petit tableau.

Un jour d'automne et de grand vent..... Au milieu de l'immensité de l'océan, sur les ondes grisâtres, se dirige dans le lointain gris un sombre steamer..... Une fumée opaque, comme un ruban noir, s'étend sous un ciel bas et gris..... Des ondes s'élèvent le cri triste d'une invisible mouette...

Tantôt les nues semblèrent s'éclaircir; tantôt jaillira rapidement un gai et vivifiant rayon de soleil..... Vain espoir!..... Les nuées s'accumulent, s'assombrissent et des ondes encore plus tristement, s'élèvent les cris répétés d'invisibles mouettes.....

Traduction de Jos. JAMIN.

Antverpena Grupo Esperantista.**STATUTS.**

Article premier. — Un groupe est fondé à Anvers dans le but de propager la langue auxiliaire internationale Esperanto. Il prend le titre de « Antverpena Grupo Esperantista » (A. G. E.).

Art. 2. — Les membres s'engagent à n'aborder aucune discussion politique ou religieuse aux réunions du Groupe.

Art. 3. — Tous les membres actifs du Groupe paient une cotisation de quatre francs (4,00 fcs) donnant droit à un abonnement à la « Belga Sonorilo ». Toutefois, si plusieurs personnes d'une même famille et habitant sous le même toit font partie du Groupe, une d'entre elles paie 4 francs et les autres 1,50 fr.

Klein Tafereel.

Een stormige Herfstdag... Midden in de onmeetbaarheid van den oceaan, op de grauwwachtige wateren, vaart een donker stoomschip in de grijze verte....

Een dikke rook, als een zwart lint, striemt onder eenen lagen, grijzen hemel.... Uit de wateren stijgt de treurige schreeuw eener onzichtbare meeuw....

Daar schijnen de wolken te verklaren; daar aanstonds zal een blijde, verlevendigende zonnestraal uitschieten... Nuttelooze hoop!... De wolken verdikken, verduisteren, en uit de wateren stijgen, nog treuriger, de herhaalde schreeuwen van onzienbare meeuwen....

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Antverpena Grupo Esperantista.**STANDREGELN.**

Artikel. 1. — Een groep is te Antwerpen gesticht voor doel hebbende de wederlandsche hulptaal het Esperanto uit te breiden. Hij draagt als titel « Antverpena Grupo Esperantista » (A. G. E.).

Art. 2. — De leden verbinden zich geene politieke of godsdienstige redetwisten in de vergaderingen der Groep aan te vatten.

Art. 3. — Alle de werkende leden der Groep betalen een jaargeld van 4 franken, hetwelk hun recht geeft tot een abonnement aan de « Belga Sonorilo ». Nochtans verscheidene samenwonende personen van hetzelfde huisgezin van den Groep deelmaken, betaalt slechts een hunner 4 franken; de andere betalen 1,50 fr.

(*) La tradukanto elektis la vorton **viviga** kiu signifas « ion kiu havas econ vivigi » dum **viviganta** signifas « ion kiu vivigas nun ».

La titolo « membro protektanta » estas aljuĝata al la personoj kiuj pagas minimuman jaran kotizaĵon da dek frankoj (10,00).

La Komitato rezervas por si la rajton nomi « honoraj membroj » la personojn kiuj estos farintaj servojn grandsignifajn al Esperanto.

Par. 4^a. — La societa jaro komencas la 1^{an} de novembro ĉiujare. La membroj enirantaj en la Grupon post tiu dato kaj kiuj jam estos abonintaj de la « Belga Sonorilo » pagos, nur por la unua jaro, la propagandan kotizaĵon, tio estas 1,50 fr.

Par. 5^a. — La biblioteko estas alirebla unufoje ĉiusemajne. La Komitato zorgos pri la organizado de elementaj kursoj kaj de kursoj superaj aŭ de perfektigo en la lingvo.

Par. 6^a. — La Grupo estas administrata de centra Komitato el dek membroj, kiu elektas en si la administrantaron konsistante el: Unu prezidanto, unu vicprezidanto, du sekretarioj kaj unu kasisto. La centra Komitato estas elektita en komuna kunveno, kun la plimulto de l' voĉdonoj kaj en sekreta baloto; ĝi estas renovigota po duono post du jaroj kaj reelektebla.

La prezidanto aŭ lia anstataŭiganto, en ĉiuj kunsidoj de l' Komitato, havos du voĉdonojn.

En la okazo, se ia loko estus libera, la centra Komitato nomus novan membron kiu finus la komencitan funkcion.

Par. 7^a. — La akcepto kaj la eligo de grupano estas decidotaj de la centra Komitato, kun la plimulto de l' voĉdonoj de la funkciadantaj membroj. En okazo de eligo, la grupano estos invitita por prezenti sian defendparoladon.

Par. 8^a. — En la okazo se la Grupo disiĝos, ĝia aktivo estos spezata al la propaganda kaso de « La Belga Sonorilo ».

Par. 9^a. — Ĉiuj okazoj ne antaŭviditaj de la nuna regularo estas decidotaj de l' Komitato.

N. B. — Laŭ permeso de S^o de Beaufront, Prezidanto de la S. p. p. E., la grupanoj de « Antverpena Grupo Esperantista » ĝuas la samajn bonaĵojn ol la Francaj grupanoj kaj povos eniri en tiun Societon, ĉu per simplaj, ĉu per 2-3-4-5^{opaj} aliĝoj.

La aliĝoj al la S. p. p. E. tiel kiel la abonpagoj de l' grupanoj por la diversaj ĵurnaloj estos sendataj de la komitataj zorgoj.

Tiel farita en Antverpeno, la 4^{an} de februaro 1903.

Le titre de « membre protecteur » est donné aux personnes qui paient une cotisation annuelle minimum de dix francs (10,00 fr.).

Le Comité se réserve le droit de nommer « membres d'honneur » les personnes qui auront rendu des services signalés à la cause espérantiste.

Art. 4. — L'année sociale commence le 1er novembre de chaque année. Les membres entrant au Groupe après cette date et qui seraient déjà abonnés à la « Belga Sonorilo » ne paient, pour la première année que la cotisation de propagande, soit 1,50 fr.

Art. 5. — La bibliothèque est accessible une fois par semaine. Le Comité aura soin d'organiser des cours élémentaires et des cours supérieurs ou de perfectionnement dans la langue.

Art. 6. — Le Groupe est administré par un Comité central de dix membres, qui élit dans son sein le bureau formé de : Un président, un vice-président, deux secrétaires et un trésorier. Le Comité central est élu en assemblée générale, à la majorité des suffrages et au scrutin secret ; il sera renouvelé par moitié tous les deux ans et rééligible.

Le président ou son remplaçant, à n'importe quelle séance du Comité, aura deux voix.

En cas de vacature d'une place, le Comité central procède à la nomination d'un nouveau membre qui termine le mandat en cours.

Art. 7. — L'admission et l'exclusion d'un membre sont prononcées par le Comité central, à la majorité des voix des membres en fonction. Le membre sera préalablement invité, en cas d'exclusion, à présenter ses moyens de défense.

Art. 8. — En cas de dissolution, l'actif du Groupe sera versé au fonds de propagande de la « Belga Sonorilo ».

Art. 9. — Tous les cas non prévus par les présents statuts sont de la compétence du Comité.

N. B. — En suite d'une autorisation de Mr de Beaufront, Président de la S. p. p. E., les membres de l' « Antverpena Grupo Esperantista » jouissent des mêmes avantages que les membres des groupes français et peuvent entrer à cette Société, soit par adhésions individuelles, soit par adhésions globales à 2, 3, 4 ou 5 membres.

Les adhésions à la S. p. p. E. ainsi que les abonnements des membres aux divers journaux sont envoyés par les soins du Comité.

Ainsi fait à Anvers, le 4 février 1903.

De titel van « beschermd lid » wordt gegeven aan personen die eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 10 franken betalen.

Het Bestuur behoudt het recht den titel van « eidelid » te verleenen aan personen die aanzienlijke diensten zouden bewezen hebben aan het Esperanto.

Art. 4. — Het maatschappelijk jaar loopt te beginnen van den 1sten november. De personen die na dien datum lid van den Groep worden en die reeds aan de « Belga Sonorilo » zouden geabonneerd zijn, betalen voor dit jaar slechts het propaganda jaargeld 1,50 fr.

Art. 5. — De bibliotheek is éénmaal per week toegankelijk. Het Bestuur zal zich gelasten lagere en hogere leergangen in te richten.

Art. 6. — De Groep is bestuurd door een Hoofdbestuur, samengesteld uit tien leden, hetwelk in zijn midden het bureel kiest bestaande uit : Een voorzitter, een ondervoorzitter, twee schrijvers en een schatbewaarder. Het hoofdbestuur wordt in algemeene zitting gekozen bij meerderheid der stemmen en geheime stemming ; het wordt met helft vernieuwd alle twee jaar en is herkiezbaar.

De voorzitter of zijn plaatsvervanger, heeft twee stemmen bij elke zitting van het Bestuur.

Zoo eene plaats open is, noemt het Bestuur een nieuw lid om het begonnen mandaat te eindigen.

Art. 7. — Het aannemen of het uitsluiten van een lid wordt uitgesproken door het Hoofdbestuur bij meerderheid van stemmen der in dienst zijnde leden. Het lid zal in geval van uitsluiting verzocht worden zijn verdedigingsmiddelen te doen gelden.

Art. 8. — Bijonthinding van den Groep zal zijn aanwezig kapitaal in de propagandakas der « Belga Sonorilo » gestort worden.

Art. 9. — Alle gevallen niet voorzien door deze standregelen worden door het Hoofdbestuur beslist.

N. B. — Volgens eene toelating van den Heer de Beaufront, Voorzitter der S. p. p. E. (Maatschappij tot bevordering van het Esperanto) genieten de leden van den « Antverpena Grupo Esperantista » de zelfde voordeelen als de leden van de Fransche groepen en zij mogen van die Maatschappij deelnemen hetzij door persoonlijke bijtredingen, hetzij door meervoudige bijtredingen met 2, 3, 4 of 5 leden.

De bijtredingen tot de S. p. p. E. alsook de abonnementen der leden aan de verscheidene dagbladen worden hun door de zorgen van het Hoofdbestuur bezorgd.

Aldus gemaakt te Antwerpen, den 4^{den} Februari 1903.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie et chez SPINEUX & Cie à Bruxelles.

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFONT. — Prix 1.50 frc (port en plus.)

L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)

Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFONT. — Prix 1,50 (port en plus)

Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT. Prix 2.50 (port en plus.)

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum. — Prijs: fl: 1.50 (3.75 fr.) verzendingskosten daarboven.

Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge: **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « BELGA SONORILO » acceptera des annonces à des prix très réduits dont on trouvera le tableau ci-dessous.

Ces annonces devront satisfaire aux conditions suivantes :

- 1° Être rédigées exclusivement en Esperanto ;
- 2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ;
- 3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16 de page	annuellement	fr.	8.00
1/8 »	»	»	15.00
1/4 »	»	»	28.00
1/2 »	»	»	50.00

S^o Pierre Nicot de Villemain

8, Avenue Masséna, NICE.

Deziras korespondadi Esperante pri la insignoj kaj la heraldika arto en ĉiuj landoj.

Interŝanĝas ankaŭ poŝtkartojn ilustritajn sed nur pri la militistaro kaj la milita maristaro de ĉiuj landoj.

Le Cartophile

MONATA BULTENO DE LA ILUSTRITA POŝTKARTO

ABONPAGOJ: Francando. 2 frankoj jare. -- Alilandoj. 2,50 frankoj jare.

« Le Cartophile » informas la kolektantojn pri ĉiuj novaĵoj aperitaj dum la monato; ĝi presas en ĉiu numero la nomaron de la interŝanĝantoj de la Du-Mondoj.

« Le Cartophile » enhavas de 16 ĝis 32 paĝojn; ĝi estas la plej dokumenta kaj la plej bone informita el la tiaj ĵurnaloj. Oni sendos provan numeron al tiuj legantoj niaj, kiuj petos ĝin rekte al la Administracio.

5, Rue du Croissant, PARIS (IIe).

Esperantistoj !

Ni rekomendas la novan esperantan signeton por butontruo. Tiu eleganta steleto verda kostas nur 0.75 frankon; pagante per Belgaj poŝtsignoj, oni devos sendi po 1,00 franko.

Sin turni al Sinjoro EMILE P. GASSE

71, Rue Michelet LE HAVRE (Francando).

De « BELGA SONORILO » aanveerd aankondigingen aan zeer matige prijzen, van welke men hieronder de tabel vindt.

Die aankondigingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;
- 2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;
- 3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16 bladz.	jaarlijks	fr.	8.00
1/8 »	»	»	15.00
1/4 »	»	»	28.00
1/2 »	»	»	50.00

LA REVUE POLYGLOTTE

REVUO POLIGLOTA POR LERNO KAJ PROPAGANDO DE LA FREMDAJ LINGVOJ

Eliras en la lingvoj franca, angla kaj germana la 5^{an} kaj la 20^{an} de ĉiu monato. — Kosto: jare 5 frankoj.

Sin turni al la Direktoro S^o F. HERMANN

25, rue des Charbonniers, BRUXELLES (Nord).

The Cosmopolitan Correspondence Club

— INTERNACIA ORGANISMO —

Organo: « THE GLOBE TROTTER ».

Alvokas membrojn el ĉiuj landoj. — Pri pli detalaj informoj sin turni rekte al « The Secretary of the C. C. C. » Milwaukee, Wisconsin. U. S. A.

POŝTAJ KARTOJ

kun desegna titolo de la « BELGA SONORILO » riceveblaj de S^o A.-J. WITTERYCK en Bruges.

Prezo de la cento: 1,25 franko.

KONTINENTA KOMPANIO

ĤINLANDO — RUSLANDO

Tenejo en Belgujo : S^o J. PRINGIERS

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

PREZARO

pri Rusaj teoj « Sanktoj de la Tzaroj. »

Markoj : A. D. G. Imperiaj Palacoj.

Teujo enhavanta	25	gramojn	Prezo	franko	1.50
—	—	50	—	frankoj	3.00
—	—	125	—	—	6.00
—	—	250	—	—	10.00

Ĉia el tiuj teoj, per ĝia riĉa kaj bonega gusto, estas inda klasigi inter la teoj kiuj, de longtempe, estas famaj en Ruslando pri siaj ecoj. Ili estas elektitaj en ĉiuj ceremonioj kaj festenoj solenaj kie oni servas nune teon, uzado ĉarma kaj patriarka. Ĉiuj teoj niaj estas enlokigitaj en metalaj skatoletoj perfekte fermitaj.

SPINEUX & CIE

— FREMDA LIBREJO —

FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour
BRUSELO.

Telefono 3688 ☎

☎ Telefono 3688

Libroj eldonitaj de **HACHETTE & CIE**

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale,
ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

Ĉiuj verkoj kiuj eliras el la presejo de nia

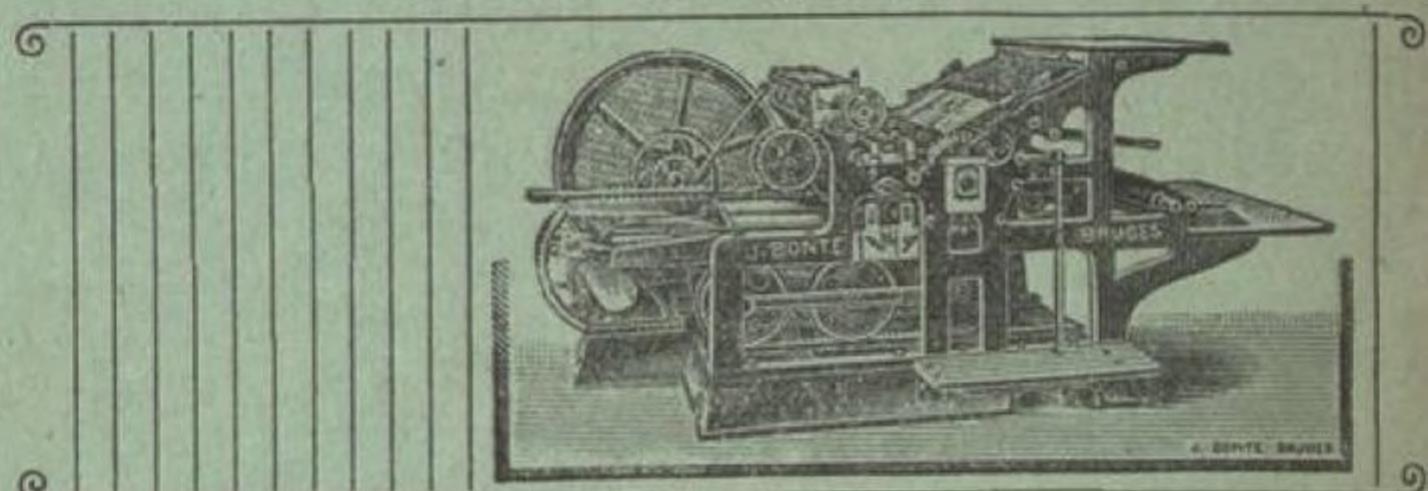
“Belga Sonorilo”

estas presitaj kun la plej akurata zorgo kaj rapideco. Se vi deziras presigi verkojn, petu pri la prezoj kaj modeloj.

* KOMERCEJO *

JULES BONTE

RUE DES BOUCHERS, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj dualoj. — Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj por atlasigi, numerigiloj, inkoj, kliŝaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

KELKAJ FLOROJ ESPERANTAJ.

Ilustrita Segolibro

DE **A.-J. WITTERYCK.**

Prezoj por unu numero	{	En Belgujo : franko : 0,20
	{	En eksterbelgaj landoj : fr. 0,25
Prezoj por kvin numeroj	{	En Belgujo : franko : 0,75
	{	En eksterbelgaj landoj : fr. 1,00.

Sin turni al A.-J. WITTERYCK, BRUGO.

VENDEJO KONFIDINDA.

J. PRINGIERS, peltisto

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

Havas la honoron sciigi sian multnombrian klientaron ke li ĵus novigas sian kolekton da komercaĵoj, estas diri pli ol kvin mil novpecoj da felaĵoj diversaj. — Speciala metiejo por reuzebligi. — Purigo kaj novigo de ĉiuj iaj formoj de felaĵoj; sola vendejo kiu ĝi mem fabrikas la felaĵojn en Bruĝo.

“Universala gluo”
ESTAS LA PLEJ BONE.

Tenejo por Eŭropo ĉe S^o WITTERYCK-DELPLACE, Bruĝo (Belgujo). Oni akceptus agenton en ĉia lando.

NI REKOMENDAS LA PLUMOJN

BAIGNOL kaj FARJON de Parizo.

Sin turni al S^o WITTERYCK-DELPLACE, BRUGO, tenejo por Belgujo. — Pli ol 500 specoj.